

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Nr. 426 2006
Data 07.03.2006

Biroul permanent al Senatului
Bp 201 14.03.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Legea privind organizarea și funcționarea Camerelor de Comerț și Industrie din România*, inițiată de domnii deputați Victor Viorel Ponta, Mihai Tudose, Vasile Cosmin Nicula și Radu Emil Moldovan aparținând Grupului parlamentar al PSD (Bp. 201/2005).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca scop modificarea și completarea reglementării actuale a camerelor de comerț și industrie, în sensul consolidării statutului acestora și implicării lor active în dezvoltarea comunității de afaceri.

Inițiativa legislativă este structurată pe 6 capitole, ale căror dispoziții se referă în principal la:

- organizarea Camerelor;
- organele de Conducere ale Camerelor;
- controlul și supravegherea Camerelor de comerț și de industrie;
- relațiile camerelor de comerț și industrie cu autoritățile publice și operatorii economici.

Conform *Expunerii de motive*, demersul legislativ este legat de "*necesitatea extinderii competențelor Camerelor de Comerț cu privire la implicarea activă în domeniul reglementărilor economice, și, ca urmare, această inițiativă legislativă prevede ca atribuție formularea de propuneri instituțiilor abilitate privind inițierea de proiecte de acte normative, de*

emitere de avize, de formulare de opinii și puncte de vedere asupra proiectelor de acte normative din zona economică, fie din proprie inițiativă, fie atunci când se solicită de autoritățile publice locale sau centrale".

II. Propuneri și observații

1. Precizăm că această materie face deja obiectul unei propuneri legislative, adoptate de Senat și aflată în dezbateri la Camera Deputaților (Plx. 482/2005). Soluțiile legislative propuse prin textul supus analizei sunt similare celor prevăzute în propunerea legislativă aflată în dezbateri la Parlamentul (constituire, structură, atribuții, organe de conducere, raporturi între camerele teritoriale și cele naționale).

Menționăm că în observațiile Ministerului Justiției cu privire la propunerea legislativă aflată în dezbateri la Camera Deputaților au fost precizate argumentele de natură juridică și tehnică ce se opun preluării de către camere a competenței de organizare a registrului comerțului.

Astfel, având în vedere că modalitatea de atribuire a acestei competențe este diferită în raport cu cea preconizată în prima propunere legislativă, precizăm că, deși textul face trimitere la legislația în materia concesiunii, totuși se elimină unul dintre elementele esențiale ale operațiunii de concesiune a unui serviciu public, și anume selectarea concesiionarului prin licitație publică sau, excepțional, prin negociere directă.

Apreciem că importanța acestui serviciu public, rolul semnificativ în implementarea acquis-ului comunitar în materia societăților comerciale pledează pentru inoportunitatea derogării de la prevederile legislației în materia concesiunii, prin instituirea unei noi modalități de concesiune, inferioară prin nivelul de garanții oferite chiar și sistemului negocierii directe.

2. Referitor la art. 1 din propunerea legislativă, inițiatorii propun acordarea calității de *organizație neguvernamentală de utilitate publică* camerelor de comerț și industrie, intrând în contradicție cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile, act normativ ce reglementează procedura dobândirii acestei calități. Pentru corelarea cu dispozițiile actului normativ menționat, trebuia folosită sintagma "*caracter patrimonial*" în loc de "*caracter non-profit*".

3. Pentru a fi în concordanță cu prevederile Codului comercial, ale Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, era necesară folosirea termenului de "*comerciant*" și nu cel de "*operator economic*".

De asemenea, trebuia precizat tipul actului emis de Guvern prin care s-ar recunoaște înființarea camerelor de comerț.

4. **Art. 3** exclude posibilitatea creării de noi camere de comerț și industrie, fapt ce ar aduce atingere dreptului de asociere, garantat de Constituția României.

Semnalăm, de asemenea, faptul că instanța nu se poate sesiza din oficiu cu o "*acțiune în modificarea denumirii organizației neguvernamentale*". Pentru camerele de comerț ce urmează a se înființa, instanța verifică, cu ocazia pronunțării asupra *cererii de înscriere* a asociației în Registrul asociațiilor și fundațiilor, existența dovezii de disponibilitate a firmei.

5. Referitor la **art. 4**, menționăm următoarele:

- competența camerelor de comerț și industrie, prevăzută la **lit. e)**, de avizare a actelor legislative din domeniul economic, este o competență în exces atribuită acestor camere;

- prevederile de la **lit. g)**, referitoare la *mărcile de fabrică, de comerț și de servicii*, nu țin seama de reglementarea în materie prevăzută de *Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice*;

- prevederile de la **lit. i)**, referitoare la *adoptarea normelor de urbanism local, nu respectă dispozițiile Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții*;

- prevederile de la **lit. o)**, referitoare la competența camerelor de a desfășura *activități de formare, calificare, recalificare și perfecționare profesională a forței de muncă*, nu sunt corelate cu dispozițiile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu cele ale Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată.

6. **Art. 7 alin. (1)** instituie obligația autorităților publice de a oferi camerelor de comerț și industrie, în mod gratuit, informațiile necesare exercitării atribuțiilor lor, precum și avizele și informațiile cerute de autorități.

Menționăm că există o serie de instituții publice care furnizează unele dintre informațiile la care se face referire mai sus numai cu perceperea unor taxe. Astfel, potrivit art. 11 al Legii nr. 26/1990 privind registrul

comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, "*pentru operațiunile efectuate, oficiul registrului comerțului percepe taxe și tarife stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Justiției și a Ministerului Finanțelor Publice*".

7. Prevederile **art. 10**, potrivit cărora tribunalele sunt obligate să transmită camerelor de comerț și industrie, la sfârșitul fiecărei luni, extrase de pe jurnalele referitoare la falimente, lichidări judiciare și dizolvări, contravin dispozițiilor Codului de procedură civilă, potrivit cărora actele din dosarele aflate pe rolul instanțelor judecătorești se comunică doar părților.

8. Potrivit **art. 16 alin. (2)** din propunerea legislativă, acei membri ai camerelor de comerț și industrie care desfășoară activități comerciale ilicite ori neloiale urmează a fi sancționați.

Prin urmare, considerăm că acele persoane care au fost sancționate legal pentru activități comerciale ilicite ori concurență neloială ar trebui enumerate pentru persoanele care nu pot dobândi calitatea de membru al unei camere de comerț și industrie.

9. În ceea ce privește dreptul de vot al membrilor unei camere de comerț și industrie, inițiativa legislativă precizează faptul că acesta se exercită de către administratorii-delegați, directorii societăților, procuriștii cu semnătură având dreptul de a angaja societatea, organizația sau asociația sau orice membru desemnat de adunarea generală a asociațiilor sau de către consiliul de administrație, cu procură specială.

Conform art. 14 din prezenta propunere legislativă, camerele de comerț și industrie pot avea, ca membri individuali, și comercianți persoane fizice.

În consecință, apreciem necesară reanalizarea **art. 19 și art. 20**, astfel încât să reglementeze și dreptul de vot al persoanelor fizice având calitatea de membru al unei camere de comerț și industrie.

De asemenea, în condițiile în care art. 19 și 20 fac referire numai la exercitarea dreptului de vot al membrilor persoane juridice, nu vedem rațiunea inserării condiției ca reprezentanții acestora să fie majori, având în vedere faptul că nici un minor nu poate avea vreuna din calitățile enumerate mai sus și care să-i permită exercitarea acestui drept.

10. Propunem reanalizarea dispozițiilor **art. 27 alin. (1)**, deoarece criteriul de apreciere a mărimii unei camere de comerț și industrie este

numărul de membri ai acesteia. Din această cauză, numărul membrilor Colegiului de conducere poate fi stabilit numai în funcție de numărul de membri ai camerei.

11. Referitor la **art. 30 alin. (1)**, considerăm că există o contradicție între reglementări. Astfel, potrivit tezei I, mandatul membrilor Colegiului de conducere a camerelor de comerț și industrie este gratuit. Teza a II-a întărește prima afirmație, stabilind că aceștia au un statut onorific, nefiind salariați ai camerei. Contradicția apare în teza a III-a, unde se face referire la indemnizația de ședință pe care o primesc aceștia.

Propunem reanalizarea acestui articol, deoarece caracterul gratuit conferit de inițiatori mandatului respectiv exclude o indemnizație, ca și orice formă de răsplată pecuniară.

12. Potrivit **art. 39 alin. (2)**, conducerea afacerilor curente se suprapune conducerii executive. Astfel "*conducerea executivă a Camerei este asigurată de către un director*" care "*(...) conduce afacerile curente ale Camerei și semnează corespondența*". Reamintim însă că, potrivit **art. 38 alin. (1)** al propunerii legislative, afacerile curente ale camerei sunt încredințate comitetului de direcție, compus din directorul general, directorul economic și secretarul general al Camerei.

13. Potrivit **art. 42** din inițiativa legislativă, pentru a ocupa funcția de secretar general al camerei, persoana care candidează trebuie să îndeplinească anumite cerințe legate de studiile efectuate. Astfel, ocuparea acestei funcții este condiționată de obținerea unui titlu universitar de licențiat juridic în țară ori străinătate. Potrivit **lit. d)** pot candida pentru acest post și licențiații în domeniul economic, comercial sau industrial aflați în funcție la data promulgării prezentei inițiative legislative, dacă au vechime de cel puțin 5 ani.

Având în vedere faptul că vechimea poate fi în muncă, în specialitate ori în funcție, nu se înțelege foarte clar despre ce tip de vechime este vorba.

De asemenea, se prevede că secretarul general trebuie să fie cetățean român și trebuie să se bucure de toate drepturile civile și politice.

Art. 1 alin. (1) din Regulamentul nr. 1612/68/CE privind libertatea de circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității, reglementează dreptul unui resortisant al unui stat membru de a exercita o "*muncă salariată*" pe teritoriul altui stat membru. Curtea de Justiție a Comunităților Europene a precizat că, în sensul art. 48 al Tratatului și al Regulamentului nr. 1612/68, noțiunea de lucrător se referă la "*persoana care îndeplinește, pentru o*

anumită perioadă, în favoarea altei persoane și în subordinea acesteia, anumite prestații în schimbul cărora primește o remunerație".

Considerăm că această prevedere contravine dispozițiilor actului comunitar și, în consecință, propunem eliminarea acestei bariere în calea liberei circulații a persoanelor.

14. Referitor la **alin. (1) și (2) ale art. 45** precizăm că o comisie de disciplină nu poate avea competențe jurisdicționale. Astfel, comisiile de disciplină nu au dreptul *de a judeca*, așa cum este menționat în propunerea legislativă.

15. **Art. 48** prevede că din tarifele percepute pentru activitățile de registru al comerțului, precum și din alte activități concesionate sau delegate din partea statului, camerele de comerț și industrie trebuie să achite la bugetul de stat o *redevență*.

Menționăm că, potrivit art. 7 al Codului fiscal, noțiunea de "*redevență*" semnifică orice sumă ce trebuie plătită în bani sau în natură pentru folosirea ori dreptul de folosință al oricăruia dintre următoarele:

a) drept de autor asupra unei lucrări literare, artistice sau științifice, inclusiv asupra filmelor, benzilor pentru emisiunile de radio sau de televiziune, precum și efectuarea de înregistrări audio, video;

b) orice brevet, invenție, inovație, licență, marcă de comerț sau de fabrică, franciză, proiect, desen, plan, schiță, formulă secretă sau procedeu de fabricație sau software;

c) orice transmisiuni, inclusiv către public, directe sau indirecte, prin cablu, satelit, fibre optice sau tehnologii similare;

d) orice echipament industrial, comercial sau științific, orice bun mobil, mijloc de transport sau container;

e) orice know-how;

f) numele sau imaginea oricărei persoane fizice sau alte drepturi similare referitoare la o persoană fizică.

În plus, redevența cuprinde orice sumă ce trebuie plătită în bani sau în natură pentru dreptul de a înregistra sau transmite sub orice formă spectacole, emisiuni, evenimente sportive sau alte activități similare.

Or, suma prevăzută la **art. 48** nu este plătită de către Camerele de comerț și industrie pentru vreuna dintre activitățile enumerate mai sus.

16. Cu privire la **alin. (1) al art. 50**, menționăm că potrivit Legii nr. 500/2002, exercițiul financiar are o perioadă egală cu anul financiar, care începe la 1 ianuarie și se încheie la data de 31 decembrie.

17. Camera de comerț și industrie a României reglementată prin această inițiativă legislativă este continuatoarea de drept a Camerei de Comerț și Industrie a României reglementată prin Decretul-lege nr. 139/1990.

Prin urmare, Camera de Comerț și Industrie a României este una și aceeași cu cea reglementată prin decretul-lege și nu diferită, așa cum se înțelege din **art. 61**.

18. Anexăm **Nota** Ministerului Justiției conținând argumente ce susțin menținerea statutului actual al Oficiului Registrului Comerțului – instituție publică subordonată acestui minister, notă ce face parte integrantă din prezentul punct de vedere al Guvernului.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului

ARGUMENTE

Ce susțin menținerea statutului actual al Oficiului Registrului Comerțului – instituție publică subordonată Ministerului Justiției

1. Justificare

1.1 Ministerul Justiției este **integratorul capitolului 5** de negocieri *Dreptul societăților comerciale* de la începerea negocierilor de aderare în februarie 2000. În această calitate, Ministerul Justiției are **obligația de a monitoriza angajamentele asumate de România la acest capitol.**

1.2 De asemenea, prima secțiune a capitolului 5 – aplicarea celor 6 directive privind dreptul societăților comerciale¹ - se află în responsabilitatea directă a Ministerului Justiției².

Majoritatea prevederilor celor 6 directive sunt puse în practică prin Registrul Comerțului. Directivele nu stabilesc modul de organizare al Registrului, dar instituția care controlează această structură **trebuie să își asume răspunderea și să răspundă pentru aplicarea conformă a acquis-ului comunitar.**

1.3. În Raportul Comisiei Europene de monitorizare a progreselor înregistrate de România în procesul de aderare, dat publicității la data de 25 octombrie 2005, se apreciază că „structurile de implementare (a directivelor comunitare în materie) au fost create și funcționează adecvat.” Se subliniază însă că „Registrul Comerțului trebuie să își asigure continuitatea personalului și să se pregătească pentru înregistrarea entităților legale europene.” Se arată, de asemenea, că „trebuie continuate eforturile de îmbunătățire atât a raportărilor financiare a societăților românești, cât și a supravegherii eficiente a societăților care nu se conformează prevederilor legale.”

1.4. Raportul de evaluare al GRECO³ pentru România, adoptat în 14 – 15 octombrie 2005, reține că Registrul Comerțului a fost transferat de la Camerele de comerț și industrie la Ministerul Justiției în 2002, pentru a consolida caracterul public al registrului. **Persoanele intervievate de experții GRECO au confirmat că Registrul funcționează mult mai eficient după transferul la Ministerul Justiției.**

¹ Cele 6 directive sunt prezentate la pct. 2.1

² Fiecare element de acquis din cadrul celor 31 de capitole, trebuie asumat de România și se află în responsabilitatea unei instituții publice, monitorizată de un integrator de capitol și de Ministerul Integrării Europene.

³ Grupul de state împotriva corupției, din cadrul Consiliului Europei.

1.5 Toate cele 36 țări ale căror sisteme au fost analizate mențin un control public asupra Registrului, cu intensități diferite.⁴

1.6 Ministerul Justiției nu dorește monopolul asupra Registrului, nici **nu are beneficii financiare din activitatea acestuia**, însă atrage atenția asupra următoarelor chestiuni:

- **importanța aplicării** corespunzătoare a acquis-ului comunitar și a stabilirii unor **garanții satisfăcătoare** în acest sens,
- riscurile **bulversării unei activități esențiale pentru Piața internă comunitară**, în contextul actual al procesului de aderare,
- **necesitatea consultării Comisiei Europene** asupra oricărei măsuri legislative cu relevanță / impact asupra acquis-ului comunitar,
- **Ministerul Justiției și Guvernul nu mai garantează** implementarea legislației comunitare în materie, **în cazul trecerii necondiționate a Registrului în patrimoniul Camerelor de Comerț.**

2. Directivele CE in domeniul societăților comerciale. Criticile CE si periclitarea aplicării acquis-ului comunitar.

2.1. Oficiului Național al Registrului Comerțului îi revine, în mare parte, **obligația de a pune în practică prevederile celor 6 directive** comunitare privind societățile comerciale⁵, angajament asumat de România în cadrul negocierilor pentru capitolul 5 (ex. *publicarea* situațiilor financiare, *sanționarea* pentru neîndeplinirea obligațiilor de publicitate, *furnizarea* informațiilor către cei interesați în timp util, în format clasic și electronic, *înregistrarea și arhivarea* atât în format clasic, dar și electronic a informațiilor prevăzute de directive, etc.).

Prezentăm în continuare câteva din **prevederile relevante pentru Registrul Comerțului:**

- „*Statele membre trebuie să ia măsuri pentru asigurarea publicării obligatorii de către societățile comerciale a următoarelor acte și mențiuni...*” – art. 2 Directiva 68/151;
- „*În fiecare stat membru va fi deschis un registru central – registrul comerțului sau registrul societăților comerciale, pentru înregistrarea fiecărei societăți comerciale*” – art. 3 Directiva 68/151;

⁴ A se vedea pct. 5 și ANEXA. Datele prezentate provin dintr-un Studiu realizat de Grefa Tribunalului Comercial din Paris, publicat în noiembrie, 2004, verificat în 2005: „*The guide to the administrative formalities at the Registers of Commerce in 36 countries*” – *Ghidul procedurilor administrative în cadrul Registrului comerțului în 36 țări.*

⁵ - Directiva Consiliului 68/151 referitoare la cerințele de publicitate cu privire la anumite tipuri de societăți comerciale, completată de Directiva CE 2003/58;

- Directiva Consiliului 77/91 referitoare la armonizarea garanțiilor solicitate în statele membre pentru protejarea intereselor asociaților și altor persoane în momentul constituirii societăților pe acțiuni, menținerii și modificării capitalului lor social;

- Directiva Consiliului 78/855 referitoare la fuziunea societăților pe acțiuni;

- Directiva Consiliului 82/891 referitoare la divizarea societăților pe acțiuni;

- Directiva Consiliului 89/666 referitoare la formalitățile de publicitate privind sucursalele deschise într-un stat membru de anumite tipuri de societăți comerciale guvernate de legislația altui stat membru;

- Directiva Consiliului 89/667 referitoare la societățile cu răspundere limitată cu asociat unic.

- „Statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a evita orice neconcordanță între ceea ce se face public prin presă (n.n. M. Of) și ceea ce se publică în registru”- art. 3 Directiva 68/151;
- „Statele membre trebuie să prevadă sancțiuni corespunzătoare în cazul nepublicării situației financiare potrivit art. 2(1)(f) și a omisiunii din actele comerciale a mențiunilor obligatorii prevăzute de art. 4” – art. 6 Directiva 68/151;
- „Cel puțin datele următoare trebuie să apară în actul constitutiv, instrumentul de înregistrare a societății, sau alt instrument publicat în conformitate cu legislația fiecărui stat membru, în concordanță cu Directiva 68/151...” – art. 3, Directiva 77/91;
- „Legislațiile statelor membre trebuie să prevadă ca, pentru a înregistra o societate comercială pe acțiuni / în comandită pe acțiuni și a obține autorizația de a efectua operațiuni comerciale, va fi scris un capital social de minim 25.000 Euro” – art. 6 Directiva 77/91.
- „Fuziunea societăților comerciale trebuie să fie făcută publică în maniera stabilită de legislația fiecărui stat membru, în conformitate cu art. 3 Directiva 68/151, pentru fiecare din societățile care fuzionează” – art. 18 Directiva 78/855.
- „Divizarea societăților comerciale trebuie să fie făcută publică în maniera stabilită de legislația fiecărui stat membru, în conformitate cu art. 3 Directiva 68/151, pentru fiecare din societățile implicate în divizare” – art. 16 Directiva 82/891.
- „Actele și mențiunile privind o sucursală deschisă într-un stat membru de o societate comercială guvernată de legislația altui stat membru, căreia i se aplică Directiva 68/151 trebuie publicate potrivit legislației statului membru al sucursalei, în conformitate cu art. 3 al directivei respective” – art.1 Directiva 89/666
- „Când o societate comercială rămâne cu un singur asociat datorită achiziționării părților sociale de către o singură persoană, acest fapt, împreună cu identitatea singurului asociat, trebuie consemnate sau într-un dosar sau înscrise în registrul stabilit de art. 3 din Directiva 68/151 sau înscrise într-un registru ținut de societate și accesibil publicului” – art. 3 Directiva 89/667.

2.2. Comisia Europeană a criticat funcționarea Registrului Comerțului anterior preluării acestuia de către Ministerul Justiției. Spre exemplu, una din funcțiile de bază, aceea de a furniza informații despre situația financiară în care se află la un moment dat un comerciant, nu s-a realizat în mod corespunzător.

Astfel, deși *acquis-ul comunitar nu prevede ca Oficiul Registrului Comerțului să fie o instituție publică*, au existat **critici serioase privind funcționarea Registrului în perioada respectivă, cu privire la nerealizarea obiectivelor sale fundamentale**; pentru soluționarea acestor aspecte au fost necesare măsuri structurale. **Rapoartele Comisiei Europene vizând perioada respectivă au arătat că:**

„Au fost primite informații credibile referitoare la unele cazuri în care oficiile registrului comerțului nu au făcut publice situațiile financiare ale societăților comerciale. Ca atare, oficiile nu-și îndeplinesc funcțiunile de bază și, de facto,

România nu aplică în mod corespunzător acquis-ul comunitar care a fost transpus."

Această situație s-a datorat faptului că un mare număr de societăți comerciale (până la 31.12.2002 – 73,19% din numărul societăților comerciale înregistrate) **nu au depus conform legii situațiile financiare/bilanțul contabil.**

„România trebuie să-și concentreze eforturile în sensul asigurării aplicării acquis-ului, în special în ceea ce privește activitățile de bază ale Registrului Comerțului.”

„Măsuri mai energice trebuie luate pentru a stopa situația în care 70-80% din societățile comerciale înregistrate până în 2002 nu își îndeplinesc obligația de a-și depune situațiile financiare la Registrul Comerțului.”

2.3 Soluționarea problemelor relevate în Rapoartele Comisiei Europene. În 2004 Codul de procedură civilă a fost modificat pentru a scuti de taxe acțiunile Registrului Comerțului prin care se cere dizolvarea societăților comerciale care nu își îndeplinesc această obligație esențială pentru mediul de afaceri și prevăzută de prima directivă (Legea nr. 195/2004). Înainte de această modificare, și implicit înaintea aplicării sancțiunilor, Oficiul Național al Registrului Comerțului a lansat o **campanie amplă de notificare** a comercianților cu privire la consecințele nerespectării acestei obligații („semnal art. 232”).

O parte a comercianților și-au depus situațiile (la jumătatea anului 2004 aprox. 2000/săptămână), însă o mare parte nu, **ceea ce a determinat dizolvarea acestora.** Astfel, în iunie (monitorizare a Comisiei Europene) situația se prezenta astfel: Totalul societăților comerciale care aveau obligația de a depune rapoartele financiare pentru 2003 era 664.064, din care:

- 218.059 societăți comerciale au depus raportul financiar în timp util;
- Până la 9 iunie 2005, 138.061 companii au fost dizolvate pe baza încheierii judecătorești pronunțate la cererea ONRC;

Deși problema era anterioară anului 2002, nedepunerea situațiilor financiare fiind deja generalizată la acel moment, **nu s-a luat nici o măsură pentru remedierea situației înaintea preluării Registrului Comerțului.** Ministerului Justiției i-au fost solicitate, în repetate rânduri, de către Comisia Europeană exemple de măsuri. Nu au putut fi furnizate înainte de 2004-2005.

În aceste condiții, în eventualitatea preluării Registrului, este improbabilă sancționarea de către camerele de comerț a comercianților, membri ai camerelor, pentru nerespectarea acquis-ului comunitar transpus în legislația română.

2.4 Periclitarea sistemului unitar. Transmiterea datelor la Registru, **înregistrarea și stocarea acestora și comunicarea informațiilor de interes trebuie,** potrivit Directivei 2003/58 să fie făcută și prin mijloace electronice. De aceea ONRC a dezvoltat o rețea IT integrată fără de care nu mai este posibilă realizarea acestor obligații. Comunicarea permanentă între oficiile teritoriale și mai ales centralizarea acestora este **esențială.** Administrarea separată a oficiilor teritoriale, care ar fi generată de adoptarea propunerii legislative, periclitează administrarea rețelei, integr(al)itatea și circuitul datelor.

2.5 Neîndeplinirea conformă a acestor obligații poate determina declanșarea clauzei de salvagardare și amânarea aderării, deoarece trecerea necondiționată a Registrului Comerțului în coordonarea Camerelor de Comerț și Industrie va face ca Guvernul sau altă instituție publică să nu își poată asuma în nici un mod realizarea funcțiilor respective de către Registru.

3. Măsuri luate după transformarea Registrului Comerțului în instituție publică. Comparatie cu perioada anterioară. Beneficiile mentinerii situației actuale.

3.1 **Atribuții.** Oficiul Național al Registrului Comerțului este instituție publică, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii, în subordinea căruia sunt organizate oficiile registrului comerțului teritoriale, care funcționează pe lângă fiecare tribunal (Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului⁶). Fondurile Oficiului Național al Registrului Comerțului au natura fondurilor publice reglementate prin Legea nr. 500/2005, provenind din taxe stabilite prin Hotărâre a Guvernului.

Oficiul Național al Registrului Comerțului are următoarele atribuții: asigură sistemul de evidență, publicitate legală a comercianților, inclusiv a societăților comerciale, precum și de informare publică privind starea juridică a oricărui comerciant înregistrat în Registrul Comerțului.

3.2 În perioada 1990-2002, Registrul Comerțului a funcționat în cadrul Camerelor de comerț și industrie.⁷ Camerele sunt organizate, ca organizații non-guvernamentale independente, persoane juridice de plin drept, care nu se află sub controlul nici unei alte entități publice (Decretul-Lege nr. 139/1990). Camerele de comerț și industrie teritoriale nu sunt subordonate Camerei de Comerț și Industrie a României, ci beneficiază de autonomie decizională și operațională.

Menționăm câteva disfuncționalități ale Registrului Comerțului în perioada 1990 – 2002:

- întâzieri semnificative în înregistrarea societăților comerciale (20 - 60 zile în medie),

⁶ Astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 129/2002, aprobată prin Legea nr. 505/2003.

⁷ Chiar în perioada interbelică, registrul comerțului era o entitate separată în cadrul camerelor de comerț, acestea fiind instituții publice, supravegheate de un comisar guvernamental din cadrul Ministerului Comerțului și Alimentației, cu bugetul verificat și aprobat de Minister. Opozabilitatea actelor comercianților se asigura însă prin greșa tribunalului și publicarea în Monitorul oficial, potrivit art. 91 -98 Cod comercial.

- imposibilitatea de a furniza informații în timp util,
- refuzul unor camere de comerț de a comunica la nivel central datele înregistrate în registrul teritorial sau lipsa unor baze de date,
- funcționarea defectuoasă a birourilor unice,
- investiții reduse (în special sistemul informatic),
- taxe diferite de la un județ la altul, unele abuzive – ex. 6.2 milioane lei pentru un certificat constatator, taxe pentru susținere cerere, taxe de depozitare etc.
- în perioada 1990 - 2002 au existat **tarife discriminatorii** aplicate de unele camere de comerț. Astfel, Camera de comerț Bistrița Năsăud percepea în 2002 pentru eliberarea unui atestat privind situația unei societăți comerciale taxe de 714.000 lei pentru membrii Camerei, iar pentru ne-membri 2.142.000 lei, Oficiul Concurenței fiind sesizat în acest sens.

3.3 Perioada 2002-2005 (prezent). Prin OUG nr. 129/10.10.2002 pentru modificarea Legii nr. 26/1990 privind Registrul Comerțului, Oficiul Național al Registrului Comerțului a fost **transformat în instituție publică**, în subordinea Ministerului Justiției, iar **oficiile teritoriale ale registrului comerțului** sunt organizate pe lângă tribunale, luând în considerare rolul determinant al judecătorului delegat la registrul comerțului și faptul că actele acestuia sunt controlate de tribunal.

Modificarea din 2002 a determinat o serie de **schimbări de natură organizatorică și funcțională, creșterea calității** serviciilor oferite comercianților de către oficiile registrului comerțului concomitent cu **lărgirea gamei acestor servicii**. Aceste schimbări au avut ca finalitate întărirea gradului de siguranță a sistemului de evidență și publicitate legală a comercianților, precum și de informare publică privind starea juridică a oricărui comerciant, obligațiile de înregistrare fiind consacrate de legiuitor pentru apărarea intereselor publice, apărarea intereselor terților, precum și ale comercianților.

3.4 Realizări semnificative în perioada funcționării ca instituție publică (2002-2005):

- simplificarea înregistrărilor prin **reducerea termenului de înregistrare** de la 20 zile (60 zile 1990 – 1997, 30 zile 1997 – 2001, 20 zile 2001 - 2002) la **3 zile**, pentru înmatriculări și la 5 zile pentru mențiuni;
- gestionarea **eficientă și rațională a fondurilor publice, transparența în ceea ce privește:**
 - folosirea fondurilor publice
 - achizițiile efectuate exclusiv cu respectarea regulilor legislației privind achizițiile publice
- **aplicarea unitară** a normelor metodologice și a taxelor percepute;
- **asigurarea unui nivel omogen** al dotărilor tehnice la toate oficiile Registrului Comerțului și a aceluiași sistem informatic;
- asigurarea la nivel național a disponibilității informațiilor din registrul comerțului **în termen de 48 de ore** de la înregistrarea acestora la oficiile Registrului Comerțului de pe lângă tribunale;
- toate datele înregistrate în Registrul Comerțului au caracter public și pot fi accesate de orice persoană interesată, 24 de ore din 24 de ore, prin utilizarea serviciului RECOM on-line;

- serviciul RECOM on-line conține o componentă gratuită care oferă informații privind denumirea firmei, codul unic de înregistrare, numărul de ordine din registrul comerțului, starea firmei, județul și localitatea în care funcționează și data ultimei înregistrări în Registrul Comerțului;
- primirea solicitanților se face în **spații adecvate lucrului cu publicul**, datorită mutării tuturor oficiilor Registrului Comerțului în sedii noi.

3.5 Efectele asupra activității unor oficii teritoriale (zone mai puțin dezvoltate)

Oficiul Național al Registrului Comerțului are personal de specialitate în număr de aprox. **1600 salariați**⁸ (față de 1250 în 2002) și dotări, în special în **tehnică de calcul și programe software** de aprox. **7.000.000 Euro**, gestionând resursele la nivel național, *astfel încât județele cu o viață economică de nivel scăzut, care nu-și pot acoperi cheltuielile, sunt susținute la nivel global.*

Camerele de comerț nu pot asigura formarea profesională, astfel cum solicită Uniunea Europeană, iar cheltuielile de **dezvoltare informatică la nivelul întregii țări**, un număr de aprox. 20 de registre pierzând astfel posibilitatea de dezvoltare, iar cel puțin 5 nemaiputându-și susține activitatea.

3.6 Aquis-ul comunitar implică și **capacitatea administrativă de a implementa măsurile adoptate**. Astfel, Comisia Europeană alcătuiește anual o listă a instituțiilor prin care regulile aquis-ului comunitar trebuie aduse la îndeplinire.

În luna mai 2005, la vizita de monitorizare a directorului general al Departamentului Piața Internă din cadrul Comisiei Europene, precum și în 16-17 iunie 2005, în cadrul evaluării efectuate de Sub-comitetul 2 – Piața internă, Oficiul Național al Registrului Comerțului, *în organizarea actuală, a fost considerat capabil de a îndeplini toate condițiile, atât în ceea ce privește legislația adoptată, cât și a capacității administrative de a o implementa.*

Reamintim că Raportul de evaluare al GRECO pentru România, publicat în octombrie 2005, reține faptul că Registrul Comerțului funcționează mult mai eficient după transferul său la Ministerul Justiției.

4. Efecte asupra aplicării altor acte normative esențiale

4.1 Cele două camere ale Parlamentului României au adoptat recent sau dezbăt acte normative importante care, pentru punerea în aplicare, necesită intervenția Oficiului Național al Registrului Comerțului. În plus acestea reprezintă măsuri **asumate prin Strategia de reformă a sistemului judiciar**:

- **Legea insolvenței (falimentului)** – pentru funcționarea buletinului de insolvență (organizare și publicare). Buletinul falimentului nu are efecte pozitive directe pentru comercianți, ci este de interes pentru instanțe. Ca atare, camerele de comerț

⁸ Determinat necesitatea funcționării optime a Registrului, conform noilor atribuții prevăzute de lege, reducerii termenului de înregistrare, creării structurilor organizatorice – resurse umane, financiar și contabilitate, administrative și investiții.

nu au un interes direct în organizarea acestei activități complexe. Cu toate acestea, simplificarea formalităților de publicitate și implicit reducerea duratei procedurilor de insolvență va avea efecte benefice considerabile pentru mediul de afaceri; ca atare, acest obiectiv este cuprins în strategiile de reformă recent adoptate.

- **Legea pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale** – pentru ținerea evidenței comercianților care au săvârșit infracțiunea de evaziune fiscală.
- **Amendamente la Codul penal și Codul de procedură penală** – pentru implementarea răspunderii penale a persoanei juridice (înscrierea mențiunilor referitoare la societățile comerciale, efectuarea formalităților de publicitate și comunicarea cu organele judiciare).

4.2 În plus, colaborarea între Ministerul **Justiției și Oficiul Național al Registrului Comerțului** este absolut necesară în ceea ce privește:

- aplicarea **legii falimentului** (insolvenței) – realizarea buletinului insolvenței,
- în domeniul integrării europene – **aplicarea conformă a prevederilor comunitare** și monitorizarea aplicării,
- pentru **integrarea sistemului informatic**, realizarea conexiunii cu instanțele și parchetele potrivit Strategiei de informatizare a sistemului judiciar, pentru reducerea birocrăției, îmbunătățirea calității informației și reducerea termenelor de soluționare a cauzelor,
- pentru buna funcționare a Registrului, prin **verificarea legalității operațiunilor de către judecătorii delegați**.

Judecătorii delegați nu pot funcționa în unități private.

Trecerea Registrului Comerțului la camerele de comerț, n-ar mai permite realizarea nici unuia dintre obiectivele de mai sus.

5. Situația în alte 36 țări⁹

Modalitatea actuală de organizare și funcționare a instituției este susținută de experiența altor state europene (în majoritate state membre ale Uniunii Europene), în care este dominantă **opțiunea acordării statutului de instituție publică acestei entități**, în cele mai multe cazuri având forma unei instituții autofinanțate aflate în subordinea unui minister¹⁰, astfel:

- 17 țări (Austria, Cehia, Estonia, Franța, Germania, Gibraltar, Grecia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Mali, Maroc, Slovenia, Polonia, România, Spania, Ungaria); - în subordinea Ministerului Justiției sau a tribunalelor;
- 17 țări (Algeria, Anglia - Țara Galilor, Australia, Belgia, Canada - Yukon, Cipru, Danemarca, Elveția, Finlanda, Irlanda, Jersey, Malta, Republica

⁹ Pentru detalii, ANEXA.

¹⁰ Informațiile provin din Studiul realizat de Grefa Tribunalului Comercial din Paris, publicat în noiembrie, 2004, verificat în 2005: „The guide to the administrative formalities at the Registers of Commerce in 36 countries” – Ghidul procedurilor administrative în cadrul Registrului comerțului în 36 țări.

Moldova, Monaco, Norvegia, Suedia) – în subordinea altui minister, de preferință al economiei sau finanțelor

- 2 țări – ținut de camerele de comerț, dar:
 - Italia – camerele de comerț sunt instituții publice în cadrul administrației publice locale;
 - Olanda – camerele de comerț se află sub controlul Ministerului Afacerilor Comerciale, care îi și aprobă bugetul de venituri și cheltuieli.

Având în vedere faptul că Registrul Comerțului îndeplinește un serviciu public, cu importanță deosebită în funcționarea pieței interne la nivelul UE, **stătele membre au stabilit organizarea Registrului sub control public**, în diferite forme.